

The Awareness of Anti Corruptions of the Local Administrative Organization in Thailand

Apisada Srikrueadong

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Buddhist Research Institute, Thailand

Jidapa Rangmeesrisuk

Phrakhru Uthaikitjarak, Dr. Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi (Hantra),

Phrakhru Uthaikitjarak, Dr.

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhonsawan Campus, Thailand

Received: April 5, 2017 **Accepted:** May, 17, 2017

Abstract

This research aims to 1) to study the process of preventing the corruption of the local administrative organization in Thailand. 2) to study ways of strengthening anti-corruption awareness of the local administrative organization in Thailand. 3) the model of awareness in preventing corruption of the local administrative organization in Thailand. this research is a methodology of qualitative research, interview and focus group discussion of key informant who is the executive in local administrative organization, people with knowledge of fraud protection and monk. Collected data in various areas of 6, interview 19 concerned and a focus group of 11 experts. **The results were as follows:** 1) The process of preventing corruption of local administrative organizations contains (1) analysis of problems in the administration of local administrative organization (2) analysis of the administration outside local government (3) search for principles of management and Buddhist principles to management of the local administrative organization (4) focus on results of 2 folds 4.1) to reduce corruption 4.2) increase transparency. 2) The ways of strengthening anti-corruption awareness of the local administrative organization included: (1) ethics of leading the administration (2) management principle the work, people and power (3) the principles of public management (4) good governance and (5) Buddhist principles. 3) The model of awareness in preventing corruption of the local administrative organization in Thailand contains the essence of 5 sets knowledge are (1) the system of local government's key tasks (2) an analysis of the problem management (3) analysis of problems in management of good governance (4) problems of public management (5) the pursuit of the main service a virtue leads management.

Keywords: Enhancing, awareness, fraud, corruption, local administrative organization, Thailand

การเสริมสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสังคมไทย¹

ดร. อภิษฎา ศรีศรีเครื่อง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์)

ดร. จิตาภา เร่งมีศรีสุข

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (หันตรา)

พระครูอุทัยกิจจารักษ์, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

ได้รับบทความ: 5 เมษายน 2560 ตอบรับตีพิมพ์: 18 พฤษภาคม 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย 2) ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 3) นำเสนอรูปแบบการเสริมสร้างจิตสำนึกในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การวิจัยครั้งนี้มีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ข้าราชการ และพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้มีความรู้ด้านการป้องกันการทุจริต และพระภิกษุสงฆ์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จำนวน 6 แห่ง สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง 19 รูป/คน และสนทนากลุ่มย่อยผู้เชี่ยวชาญ 11 รูป/คน สรุปผลการวิจัยดังนี้ 1) กระบวนการป้องกันทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย ประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) การแสวงหาหลักการบริหาร และหลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (4) การมุ่งผลลัพธ์การบริหาร 2 ประการ คือ ลดการทุจริตคอร์รัปชัน และ เพิ่มความโปร่งใส 2) แนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกในการป้องกันทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย คือ (1) มีหลักคุณธรรมนำการบริหาร (2) มีหลักการจัดการงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งเรื่องงาน คน และอำนาจ (3) มีหลักการจัดการงานสาธารณะ (4) มีหลักธรรมาภิบาล และ (5) มีหลักพุทธธรรม 3) รูปแบบการเสริมสร้างจิตสำนึกการป้องกันการคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย ประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ชุดความรู้ คือ 1) ระบบงานสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารเชิงธรรมาภิบาล 4) ปัญหาเชิงการจัดการสาธารณะ 5) การแสวงหาหลักการบริการและคุณธรรมนำการบริหาร

คำสำคัญ : การเสริมสร้าง จิตสำนึก การทุจริต คอร์รัปชัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย

¹ บทความนี้เป็นการสังเคราะห์จากงานวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2559 ภายใต้แผนงานของสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยได้ดำเนินการปฏิรูปภาครัฐด้วยการลดขนาดของรัฐบาลในส่วนกลางการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและชุมชน เพื่อให้ประชาสังคมมีความเข้มแข็งขึ้น การลดลำดับชั้นบังคับบัญชาที่ยุงยากเพื่อให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและยืดหยุ่น เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการภาครัฐ ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการที่ดีและการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (Budhya Bowornwathana, 2002: 190) โดยเชื่อว่าการดำเนินงานภาครัฐสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน เช่นการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลังและงบประมาณ บริหารงานให้เป็นไป เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) และการนำแนวคิดในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ หรือ New Public Management : NPM มาปรับใช้ ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และประชาชนมีส่วนร่วม โดยมุ่งสร้างองค์กรให้เป็นไปตามหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุด (ราชกิจจานุเบกษา, 2542 เล่มที่ 116, ตอนที่ 63 ง : 24) แต่อย่างไรก็ตามการทุจริตคอร์รัปชันในระบบราชการยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะเมื่อทรัพยากรมีจำนวนจำกัด การใช้จ่ายงบประมาณ การดูแลทรัพยากรของท้องถิ่น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันทั้งในวงราชการ การเมืองและระดับท้องถิ่น จึงกลายเป็นประเด็นที่คนให้ความสนใจเพราะเป็นสาเหตุหนึ่งที่นำพาประเทศเข้าสู่ภาวะวิกฤติ รัฐบาลได้ปรับบทบาทของทุกภาคส่วน ทั้งภาคราชการ รัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นสามารถตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานของภาครัฐ รวมถึงมีองค์กรอิสระที่คอยกำกับตรวจสอบการบริหารงานเพื่อให้การบริหารงานภาครัฐเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องธรรมาภิบาล (Good Governance) อย่างมากโดยมีกรอบความคิดหลักที่ต้องการบริหารงบประมาณให้เป็นไปอย่างเปิดเผย โปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบได้ (โกวิทย์ พวงงาม, 2547:32)

ปัญหาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยทั่วไปบางส่วนเกิดจากปัญหาที่คล้ายคลึงกัน เช่น ปัญหาอันเกิดจากตัวผู้นำไม่มีคุณธรรมจริยธรรม ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ การบริหารงานไม่โปร่งใส เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ขาดประสิทธิภาพและทักษะในการบริหาร บุคลากรบางส่วนไม่มีคุณภาพ มีการปฏิบัติงานเอื้อประโยชน์กับข้าราชการการเมืองโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ผลการศึกษาปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุจากเงื่อนไขของการทุจริตนั้น มีรายได้ 3 ประการคือ 1. รายได้จากการจัดเก็บ 2. รายได้จากเงินอุดหนุน 3. รายได้เบ็ดเตล็ด ซึ่งบุคคล คือ ผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้าง สามารถกระทำการทุจริตได้ใน 3 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นตอนจัดตั้งงบประมาณ เป็นเงื่อนไขด้านโครงสร้าง (เกิดการทุจริตเชิงนโยบายหรือผลประโยชน์ทับซ้อน) 2. ขั้นตอนการใช้งบประมาณ แต่ไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติงบประมาณ (เกิดการทุจริตชัดเจนแบบมีใบเสร็จ) และ 3. ขั้นตอนการทุจริตจากการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือเลือกปฏิบัติ (เป็นการทุจริตจากการใช้อำนาจตามนโยบาย) เป็นต้น (ไพฑูริย์ สมแก้ว และคณะ, 2554) โดยสาเหตุของการ

ทุจริต คือ เกิดจากระบบอุปถัมภ์ เชิดชูคนมีเงิน และขาดจิตสำนึก ดังนั้นการทุจริตในวงราชการไทยจากสาเหตุสามารถแยกเป็นประเด็นได้ 3 ด้าน คือ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม วัฒนธรรม

แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตได้เป็น 2 ประการ คือ (1) แนวทางการป้องกันการทุจริตในวงราชการไทย ควรมีการส่งเสริม วัฒนธรรม ปลุกจิตสำนึก จริยธรรม ค่านิยม คุณธรรมความดีทำให้ผู้ที่กำลังการทุจริตหยุดคิดอย่างมีสติ โดยมีหลักธรรมที่สำคัญ 4 ข้อ คือ 1) โลกบาลธรรม 2) ไตรสิกขา 3) สังคหวัตถุธรรม และ 4) ขาวาสธรรม และ (2) แนวทางการปราบปรามการทุจริตในวงราชการไทย การมีกฎหมายอย่างเดียวไม่เพียงพอจะต้องมีกระบวนการทางด้านประชาสัมพันธ์ คือ ฝ่ายสื่อ และสำนักคณะกรรมการปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จะต้องติดตามด้วย (กิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐและคณะ, 2557) จากดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันประจำปีของประเทศไทยโดยการสำรวจขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติประเทศไทยยังไม่เคยได้คะแนนเกินครึ่ง และสถานการณ์คอร์รัปชันของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ โดยดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน พ.ศ. 2557 (CPI : Corruption Perception Index 2014) ผลการจัดอันดับพบว่า ประเทศไทยได้คะแนน 38 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อันดับโลกที่ 85 (จาก 175 ประเทศ) อันดับในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก อันดับที่ 12 (จาก 28 ประเทศ) และมีอันดับในภูมิภาคอาเซียน อันดับที่ 3 (จาก 9 ประเทศ) การเสริมสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย เป็นสิ่งสำคัญมากในปัจจุบัน การทุจริตแทรกซึมเข้าไปในทุกที่ ทุกระดับ ทุกขั้นตอนการปฏิบัติงาน ทั้งที่มีกฎหมาย กฎระเบียบ มากมายได้กำหนดกฎเกณฑ์เพื่อให้การทุจริตคอร์รัปชัน แต่ดูเหมือนว่ากฎต่าง ๆ เหล่านี้ไม่อาจแก้ปัญหาที่ต้นเหตุของการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมนี้ให้หมดไปได้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่จะมาแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ คือ การสร้าง การคิดดี ทำดี ซึ่งพิจารณาได้จากจิตใจของผู้กระทำ โดยไม่มีผู้ใดมากำหนดความถูกต้อง หากแต่เกิดจากสำนึกในความรู้สึกผิด ชอบ ชั่ว ดี ด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำหลักพุทธธรรม 1) โลกบาลธรรม คือ หิริ มีความละอายแก่ใจในการประพฤติชั่วและโอตตปปะ ความหวาดกลัวผลชั่วไม่กล้าทำเหตุชั่ว 2) ไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ และ ปัญญา 3) สังคหวัตถุธรรมคือ ธรรมที่เป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน, ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน ได้แก่ ทาน ปิยะวาจา อัตถจริยา สมนัตตา และ 4) ขาวาสธรรมหลักธรรมที่ผู้ครองเรือนควรปฏิบัติ คือ สัจจะ ทมะ ขันติ และจาคะ โดยนำหลักธรรมทั้ง 4 หลักมาบูรณาการร่วมกับหลักธรรมมาภิบาล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่จะนำมาซึ่งความเจริญในการบริหารโดยเฉพาะการนำมาใช้ในการสร้างเสริมสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า และมีความทัดเทียมนานาประเทศสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสังคมไทย
2. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย
3. เพื่อเสนอรูปแบบการเสริมสร้างจิตสำนึกในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการสร้างตัวแบบเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักพุทธธรรม ได้แก่ 1) โลกบาลธรรม คือ ธรรมเป็นโลกบาล หรือ คัมภีร์ครองโลก 2 อย่าง ได้แก่ หิริ แปลว่า ละอายแก่ใจในการประพฤติชั่ว โอตปเปะ แปลว่า ความเกรงกลัว มองเห็นผลของการทำชั่วว่าทำให้ตนต้องได้รับความเดือดร้อน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต)) **2) ไตรสิกขา** คือ ศีล สมาธิ และปัญญา **3) สังคหัตถุธรรม** คือ ธรรมที่เป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน, ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน ได้แก่ ทาน ปิยะวาจา อตถจริยา และสมานัตตา **4) ขารวาสธรรม** เป็นหลักธรรมที่ผู้ครองเรือนควรปฏิบัติมีความซื่อสัตย์ ช่มใจ อดทนและการแบ่งปัน คือ สัจจะ ทมะ ขันติ และ จาคะ

กล่าวโดยสรุปหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่จะมาแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ คือ การสร้าง การคิดดี ทำดี จากการพิจารณาได้จากจิตใจของผู้กระทำ มีความละอายแก่ใจในการประพฤติชั่ว หวาดกลัวผลชั่วไม่กล้าทำเหตุชั่ว (โลกบาลธรรม) การพูดจาชอบ การทำงานชอบ การเลี้ยงชีวิตชอบ มีความเพียร มีความตั้งใจ มีปัญญาโดยใช้หลักไตรสิกขา การสงเคราะห์กันมีน้ำใจให้แก่กัน(สังคหัตถุ 4) และข้อปฏิบัติธรรมโดยตรงของคฤหัสถ์และผู้ครองเรือนทั้งหลาย ที่เรียกว่า "ขารวาสธรรม 4 ประการ" คือ ความซื่อสัตย์(สัจจะ) คือการซ่มใจไม่ให้ประพฤติชั่ว(ทมะ) ความอดทนต่อสิ่งที่ไม่ดี (ขันติ) การเสียสละแบ่งปัน(จาคะ) โดยยึดถือเป็นคุณธรรมพื้นฐานของจิตใจ ในการที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีงาม ให้เหมาะสมตามฐานะเพื่อประโยชน์สุขทั้งแก่ชีวิตของตนเองและผู้อื่น

2. หลักธรรมาภิบาล คำว่า ธรรมาภิบาล(Good Governance) มาจากคำ 2 คำ คือ ธรรมาภิบาล = ธรรมะ + อภิบาล ธรรมะ หมายถึง ความดี ความถูกต้อง ความประพฤติดี ประพฤติชอบ อภิบาล หมายถึง การปกครอง การบำรุงรักษา หรือการบริหารธรรมาภิบาล จึงหมายถึง การบริหารอย่างเป็นธรรม การบริหารจัดการที่ดี หรือบริหารอย่างโปร่งใส สุจริตยุติธรรม (หวน พันธุพันธ์,2548) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีพ.ศ.2542ขึ้นมามีบังคับใช้บนพื้นฐานของหลักสำคัญ 6 ประการ (ราชกิจจานุเบกษา,ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 : 26 – 27) ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ 2) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม 3) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ 4) หลักความมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม กล่าวโดยสรุปการใช้หลักธรรมาภิบาลทำให้องค์กรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานได้อีกทั้งยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตามและตรวจสอบเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารองค์การ เพราะการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์การเป็นการสร้างสำนึกที่ดีในการบริหารงานและการทำงานในองค์การและจัดระบบที่สนับสนุนให้การปฏิบัติตามสำนึกที่ดี การติดตามการทุจริต ความโปร่งใส โดยคำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบและมีส่วนได้เสียในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. แนวคิดคุณธรรมและจริยธรรม คำว่า “คุณธรรม” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Virtue” ไว้ 2 ประการด้วยกัน คือ 1) หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัย หรือพฤติกรรมที่เกิดจากการกระทำจนเคยชิน 2) หมายถึงคุณภาพที่บุคคลได้กระทำตามความคิดและมาตรฐานของสังคมเกี่ยวกับความประพฤติและศีลธรรม

(Longma,1995:180) พระพุทธทาสภิกขุ (2505:3) ได้ให้บรรดาธิบายคำว่า คุณธรรม ไว้ว่า คุณ หมายถึง ค่าที่มีอยู่ในแต่ละสิ่งซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งความยึดถือเป็นไปได้ทั้งทางดีและทางร้าย ส่วนคำว่า ธรรม คือกฎของธรรมชาติที่ต้องเรียนรู้ คุณธรรมเป็นอุปนิสัยอันดีงามซึ่งสั่งสมอยู่ในดวงจิต ซึ่งได้มาจากความพยายาม และความประพฤติที่ติดต่อกันมาเป็นเวลานาน (วสิน อินทสระ,2549:199) และคุณธรรมเป็นหลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั่วดีทางศีลธรรมมีคุณงามความดีภายในจิตใจมีความสุขความยินดีที่ได้ทำดี (ประภาศรี สีหอำไพ,2550: 7) นอกจากนี้คุณธรรมยังเป็นจิตวิญญาณของปัจเจกบุคคล คุณธรรมของปัจเจกบุคคลอยู่ที่การกล่อมเกลาเรียนรู้โดยพ่อแม่ (ลิขิต ธีรเวคิน,2548 :17)

จริยธรรม (Ethics) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “จริยธรรม” หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 หน้า 291) ในทางพระพุทธศาสนา ได้ให้ความหมายของคำว่า “จริยธรรม” หมายถึง ธรรม คือ ความประพฤติ, การดำเนินชีวิต, ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฎศีลธรรม จริยธรรมเป็นสิ่งที่พึงประพฤติจะต้องประพฤติ (พระพุทธทาสภิกขุ, 2553 :95) พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต, 2546 :15) ได้กล่าวถึง จริยธรรม ไว้ว่า เป็นเรื่องของการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) พฤติกรรมทางกาย วาจา 2) จิตใจ และ 3) ปัญญา ความประพฤติหรือการกระทำทางกาย ทางวาจา และทางใจที่สั่งตามเป็นที่ยอมรับของสังคมเพื่อให้เกิดความสันติสุขในสังคม (ทิศนา เขมมณี,2547: 47) พฤติกรรมอันดีงามที่ปลูกฝังอยู่ในตัวบุคคลเป็นเกณฑ์ในการตัดสินพฤติกรรมของบุคคล (เพ็ญแข ประจันปัจฉิม,2551:14)

จากการศึกษาเอกสารขั้นต้นที่ได้นำเสนอแล้วนั้น สามารถประมวลคำว่า “คุณธรรม” และ “จริยธรรม” เข้าด้วยกันได้เป็น “คุณธรรมจริยธรรม” (Moral Virtues) มีความหมายว่า เป็นการประพฤติ ปฏิบัติที่เป็นสิ่งที่ดีงาม ถูกต้องตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคม หรืออาจจะให้ความหมายได้ว่า “คุณธรรมตามกรอบจริยธรรม” คุณธรรมและจริยธรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ เพื่อให้มีคุณภาพ ลักษณะอันนำมาซึ่งความเป็นพลเมืองที่ดี ความประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่สั่งตามคำสั่งสอนในศาสนา หรือการประพฤติตามเกณฑ์ที่ถูกต้องทั้งกาย วาจา และใจ อันก่อให้เกิดประโยชน์และความสุขทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของสังคม เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดมีในตัวบุคคลมากที่สุด

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของฌองเพียเจต์ (Jean Piaget) เพียเจต์ ได้กล่าวว่าในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของมนุษย์ เกิดจากแรงจูงใจในการปฏิบัติตนสัมพันธ์กับสังคม การพัฒนาจริยธรรมจึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรมตามระดับสติปัญญาของแต่ละบุคคลที่มีวุฒิภาวะสูงขึ้นพัฒนาการคุณธรรมและจริยธรรมของมนุษย์สามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้น ดังนี้ 1) ขั้นก่อนจริยธรรม (ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบ) เป็นขั้นที่ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อม และระบบกฎเกณฑ์ได้ 2) ขั้นเชื่อฟังคำสั่ง (ระหว่างอายุ 2 - 8 ขวบ) โดยเห็นว่าคำสั่งหรือกฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตามโดยไม่สนใจถึงผลที่จะตามมา 3) ขั้นยึดหลักแห่งตน (ระหว่างอายุ 8 - 10 ขวบ) เด็กในวัยนี้จะมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาสูงขึ้น สามารถใช้ความคิด

อย่างมีเหตุผลและประสบการณ์ประกอบการตัดสินใจ โดยดูจากเจตนาของผู้กระทำและตั้งเกณฑ์ของตนเองได้ (Jean Piaget, 1997: 133-134)

2. ทฤษฎีเซลล์กระจกเงา (Mirror Neuron Theory) เซลล์กระจกเงาเป็นเซลล์ชนิดหนึ่งของมนุษย์ ที่คอยทำหน้าที่ในการเลียนแบบพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของผู้อื่นมาเป็นพฤติกรรมของตนเอง การเลียนแบบจากพฤติกรรมที่ถูกต้องของต้นแบบรวมกับการพัฒนาทางด้านจิตใจในการเข้าใจผู้อื่นทำให้เด็กค่อย ๆ มีความเข้าใจและพัฒนาเหตุผลในเชิงจริยธรรมท้ายที่สุดเด็กก็จะมีบุคลิกภาพที่ถูกต้องตามความหมายของคำว่า คนดีในสังคม ทฤษฎีเซลล์กระจกเงา และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม (Gallese V., Craighero L. and Rizzolatti G., 2004)

3. ทฤษฎีทางพุทธศาสนา พระพุทธศาสนานับคุณธรรมในการใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผล หลักธรรมที่เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา มี 3 ประการ คือ 1) ให้ละเว้นจากความชั่วทั้งปวง 2) ให้ทำความดี 3) ให้ชำระจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์ หลักธรรมที่พระพุทธศาสนานำมาประกาศเป็นคุณธรรมที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันทั้งหมด คือ การปฏิบัติตามหลักธรรมข้อใดข้อหนึ่ง ย่อมเกี่ยวโยงกับหลักธรรมข้ออื่นๆอันเป็นหลักแนวคิดทางจริยศาสตร์ ที่กำหนดข้อประพฤติปฏิบัติทางกาย และทางจิตใจ เริ่มตั้งแต่สิ่งที่ เป็นข้อประพฤติปฏิบัติขั้นพื้นฐานทางการกระทำทางกาย เป็นลำดับไปสู่ข้อประพฤติปฏิบัติข้อสูงที่เป็นแนวคิดที่มุ่งสู่ความบริสุทธิ์ ความหลุดพ้นทางจิตใจ สุชีพ ปุญญาณูปภาพ (2540) ได้นำเสนอหลักจริยศาสตร์ของศาสนาพุทธ มี 3 ชั้นคือ 1) จริยศาสตร์ขั้นพื้นฐาน (ศีล 5 ธรรม 5) 2) จริยศาสตร์ชั้นกลาง (กุศลกรรมบท10) 3) จริยศาสตร์ชั้นสูง (อริยมรรค 8) คุณธรรม 4 ประการตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2555) 1) การรักษาความสัตย์ 2) การรู้จักข่มใจตนเอง 3) การอดทน อดกลั้น อดออม 4) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละ และคุณธรรม 7 ประการของ พระพรหมคุณาภรณ์ ((ประยุทธ์ ปยุตโต, 2548) คือ 1) รู้จักเลือกหาแหล่งความรู้และแบบอย่างที่ดี 2) มีชีวิตและอยู่ร่วมสังคมเป็นระเบียบด้วยวินัย 3) พร้อมด้วยแรงจูงใจ ใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์ 4) มุ่งมั่นพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ 5) ปรับทัศนคติและค่านิยมให้สมเหตุผล 6) มีสติกระตือรือร้นและตื่นตัวตลอดเวลา และ 7) แก้ปัญหาและพึ่งพาตนเองได้

สรุปได้ว่า การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่เยาวชน จำเป็นต้องเริ่มแต่เด็กเพราะอายุก่อน 6 ปี จะสามารถบันทึกจริยธรรมในช่วงนั้น ได้มากที่สุด พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ผู้ใกล้ชิดของเด็กในวัยนี้ จึงมีบทบาทสำคัญมาก ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและควรทำอย่างต่อเนื่องผ่านทางกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกหลักสูตร จนกระทั่งเด็กเหล่านี้เข้าสู่การเรียนในระบบ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษาเติบโตเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น การปลูกฝังทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ยังคงต้องดำเนินต่อไปอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อให้เด็กศึกษาเป็นทั้งคนเก่ง คนดี และมีความสุข

แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองส่วนหนึ่งของประเทศ มีสิทธิตามกฎหมายและมีองค์การที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ มีดังนี้ 1) มีฐานะเป็นนิติบุคคล 2) สภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง 3) มีอิสระในการปกครองตนเอง 4) มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม 5) มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเอง 6) มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง 7) มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ 8) มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท 9) มีความสัมพันธ์กับส่วนกลาง

ในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งทางด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ 2) เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง 3) เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการในเรื่องของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน “รัฐบาลของประชาชน” โดยประชาชนและเพื่อประชาชน” (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 21) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยในปัจจุบันมีอยู่ 5 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และรูปแบบพิเศษ 2 รูปแบบคือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

ผลงานด้านป้องกันการทุจริต ในรอบ 12 เดือน ผลงานด้านการป้องกันการทุจริต ในรอบ 12 เดือน ของสำนักป้องกันการทุจริตภาคการเมืองระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2557 – 31 ธันวาคม 2557 (รายงานประจำปีสถาบันพระปกเกล้า ประจำปี 2547) รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการป้องกันการทุจริตประจำปี 2557

รางวัลโล่เชิดชูเกียรติ ของประธานกรรมการ ป.ป.ช. จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี 2) เทศบาลนครพิษณุโลก อ.เมือง จ.พิษณุโลก 3) เทศบาลเมืองกระบี่ อ.เมือง จ.กระบี่ 4) เทศบาลเมืองหนองปรือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 5) เทศบาลตำบลปริก อ.เสเดา จ.สงขลา 6) เทศบาลตำบลวังยาง อ.คลองขลุง จ.กำแพงเพชร 7) เทศบาลตำบลเหมืองง่า อ.เมือง จ.ลำพูน 8) องค์การบริหารส่วนตำบลนาขาม อ.เรณูนคร จ.นครพนม 9) องค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

รางวัลเกียรติบัตร ของสำนักงาน ป.ป.ช. จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ 1) อบจ.ลำพูน 2) เทศบาลเมืองบ้านสวน อ.เมือง จ.ชลบุรี 3) เทศบาลตำบลไทรมา อ.เมือง จ.นนทบุรี 4) เทศบาลตำบลนาตาล อ.เมือง จ.ตรัง 5) เทศบาลตำบลบางโขมด อ.บ้านหมอ จ.สระบุรี 6) เทศบาลตำบลสามชุก อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี 7) องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งหางแมว อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี 8) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อ.ศีร์ษะเกษ จ.สุราษฎร์ธานี 9) องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง และได้จัดทำประกาศสำนักงาน ป.ป.ช. ลงวันที่ 12 กันยายน 2557 เรื่องผลการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการป้องกันการทุจริต ประจำปี 2557 ทั้งนี้ได้กำหนดจัดพิธีมอบโล่เกียรติยศ เกียรติบัตร และเงินรางวัล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการป้องกันการทุจริต ประจำปี 2557 ในวันสถาปนาสำนักงาน ป.ป.ช. ครบรอบ 15 ปี วันอังคารที่ 18 พฤศจิกายน 2557 ณ สำนักงาน ป.ป.ช. ถนนนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิศุทธิ์ ขวัญพุกข์ (2539) พบว่ามีหลักพุทธศาสนามากมายที่สามารถนำมาปรับใช้กับการบริหารงานบุคคลในองค์กรธุรกิจ เป็นแนวทางในด้านการวางแผนกำลังคน พุทธศาสนาสอนให้พัฒนา กาย ศีล จิต และปัญญา โดยเน้นการพัฒนาจิตเป็นพิเศษ ในการประเมินผลงาน เพื่อการเลื่อนขั้น ให้ใช้คุณธรรมพื้นฐาน 4 ประการ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขาเป็นหลัก ในการบำรุงขวัญ การจูงใจ และแรงงานสัมพันธ์ หลักคำสอนทางพุทธศาสนาเรื่อง สังคหวัตถุ 4 (ทาน ปิยะวาจา อัตถจริยาและสมานัสตตา) หรือคุณธรรมที่เป็นประโยชน์แก่อกุลผู้อื่นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ นอกจากนี้ ไพบูลย์ ตั้งใจ (2554) ได้พบแนวทางการนำหลัก

อิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสามารถพิจารณาได้ 4 ด้าน โดยการพัฒนาด้านฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานให้ดียิ่งขึ้นส่วนงานวิจัยด้านการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลนั้น สอดคล้องกับ บรรจง เจริญสุข (2552) พบว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน ประกอบด้วยภารกิจสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แต่ละด้านประกอบด้วยภารกิจการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน มีความเห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสม และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติในระดับมากที่สุดทุกด้าน ในขณะที่ ชาญณวุฒิ ไชยรักษา (2548) ได้ศึกษาความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น:ศึกษารกรณีเทศบาลนครพิษณุโลก พบว่ากระแสในเรื่องของธรรมาภิบาล (Good Governance) ทำให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นต้องมีความตระหนักมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องของความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน เทศบาลได้จัดให้มีช่องทางให้ประชาชนได้รับรู้และตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารเทศบาลในหลายช่องทาง เช่น การจัดให้มีรายการวิทยุ ชื่อรายการ ว่า “เทศบาลพบประชาชน” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดพิษณุโลก เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารที่ประชาชนจะได้รับฟังข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรมของเทศบาล มีการจัดกิจกรรมเวทีประชาคมเมือง เพื่อเป็นเวทีของการชี้แจง และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น เทศบาลมุ่งเน้นให้มีการส่งเสริมการดำเนินงานใน ระบอบประชาธิปไตยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การอำนวยความสะดวกเพื่อให้มีการจัดตั้งชุมชน เทศบาลมีเป้าหมายที่จะเพิ่มจำนวนชุมชนในเขต เทศบาลให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นปีละ 10 ชุมชนเพื่อทำหน้าที่ในการระดม ความคิดเห็น ความรู้ความสามารถและทรัพยากรในการพิจารณาแผนงานพัฒนาของเทศบาลที่สอดคล้องกับ ความต้องการในการพัฒนาของประชาชน ฯลฯประเด็นเรื่อง ความเชื่อถือไว้วางใจของสาธารณชนนั้น จะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 60- 70 มีความพึงพอใจการให้บริการของเทศบาล และร้อยละ 70 ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกมี ความพึงพอใจต่อผลงานโดยรวมของคณะผู้บริหารเทศบาล และณัฐปคัลภ์ ญาณมโนวิศิษฐ์ (2557) ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วน ตำบลจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลทุกด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความพร้อมรับผิด และหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก มีเพียง 3 ปัจจัยเท่านั้นที่มีผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติตามลำดับความสำคัญดังนี้ 1) ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถหรือ สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงาน 2) ปัจจัยด้านการบริหาร 3) ปัจจัยด้านการมอบหมายงาน ปัญหาด้านบุคลากร งบประมาณ กฎระเบียบ ระบบอุปถัมภ์ ความเข้าใจและการมีส่วนร่วม ของประชาชน เทคโนโลยีอุปกรณ์และโครงสร้างขององค์กรส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ข้อเสนอแนะ คือองค์กรปกครองท้องถิ่นต้องนำหลักธรรมาภิบาลตามนโยบายของชาติมาประยุกต์ใช้ โดยคำนึงถึงศักยภาพขององค์กรปกครองท้องถิ่นทุกด้านและควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของหลักธรรมาภิบาล

จากผลรวมของงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า วิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารองค์กรนั้น มีการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ได้ทั้งทางภาครัฐและภาคเอกชน การกระจายอำนาจอย่างเหมาะสม โดยนำหลักธรรมมาภิบาล และหลักธรรมทางพุทธศาสนาใช้เป็นแนวทางในการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นองค์กรที่สร้างคนที่มีความรู้คู่คุณธรรมสู่สังคม

ระเบียบวิธีวิจัย (Methodology)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจาก ผู้บริหาร ข้าราชการ และพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ได้แบบจำลองการสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยมีการจำแนกผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามลักษณะการเก็บข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

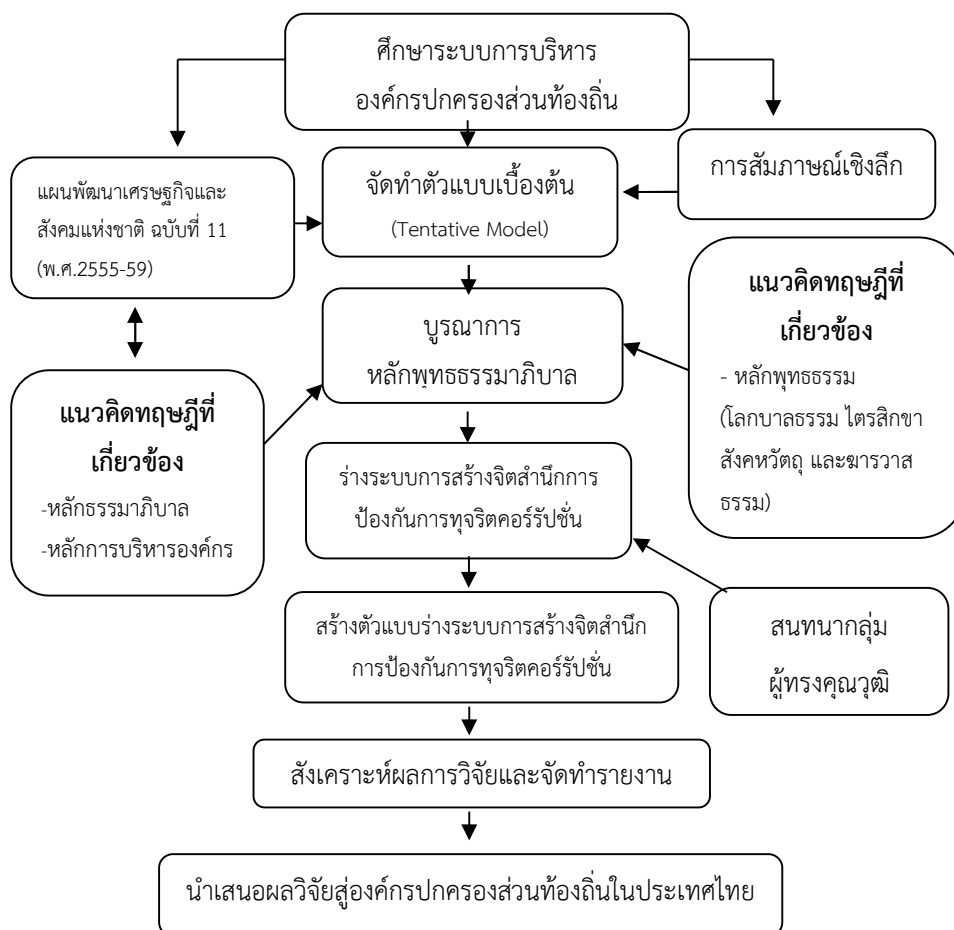
กลุ่มที่ 1 สัมภาษณ์เชิงลึก (In depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 19 รูป/คน โดยกำหนดผู้เชี่ยวชาญ (Key Informant) ที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านความโปร่งใส จากโครงการส่งเสริมท้องถิ่นปลอดทุจริต และได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาผู้นำคุณธรรม และผู้บริหารของสำนักงานป.ป.ช.จำนวน 6 แห่ง (ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552-2555) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 รูป/คน ดังนี้ 1) ผู้บริหาร ประธานสภา ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด (2 แห่งจำนวน 4 ท่าน) 2) ผู้บริหาร ประธานสภา ปลัดเทศบาล 2 แห่ง จำนวน 4 ท่าน 3) ผู้บริหาร ประธานสภา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (2 แห่งจำนวน 4 ท่าน) 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันการทุจริตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 ท่าน 5) พระภิกษุสงฆ์ จำนวน 3 รูป ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสม คือ จำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป เพราะอัตราการลดของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก คือ ประมาณ 0.02 ฐานันท์ ศิลป์จารุ (2552: 205) ดังนั้น จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยกำหนดไว้จำนวน ประมาณ 19 คน เหมาะสมในการเป็นกลุ่มประชากรของการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้เชี่ยวชาญ 9 รูป/คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร ประธานสภา ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 2 ท่าน 2) ผู้บริหาร ประธานสภา ปลัดเทศบาล จำนวน 2 ท่าน 3) ผู้บริหาร ประธานสภา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (จำนวน 2 ท่าน) 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันการทุจริตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (จำนวน 3 ท่าน) 5) พระภิกษุสงฆ์ (จำนวน 2 รูป)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์ และการทำสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อกำหนดรูปแบบการปลูกจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

กรอบแนวคิดที่สำคัญในลักษณะของกระบวนการและวิธีการศึกษาวิจัยรวมทั้งผลลัพธ์จากการศึกษา ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแผนภาพงานวิจัยเรื่องการสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทยที่น่าหลักธรรมในการนำมาควบคุมจิตใจให้คิดดี ทำดี พูดดี เพื่อการสร้างความสำเร็จในการปฏิบัติงานนำมาบูรณาการกับหลักธรรมาภิบาลประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า เมื่อเกิดการบูรณาการองค์ความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม เกิดหลักการบริหารที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารเมื่อเกิดบูรณาการจะได้แบบจำลองการสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ กระบวนการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย และกระบวนการเสริมสร้างการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. กระบวนการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย

กระบวนการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทยมีกิจกรรมการปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

1. มีการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ปัญหาการบริหารจากบุคลากร 3 กลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และกลุ่มผู้รับบริการ
- ปัญหาจากคุณลักษณะงาน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มงานบริหาร งานบริการ และงานสนับสนุน

การวิเคราะห์คู่ขนาน 2 ตัวแปร เพื่อกำหนดความชัดเจนของสภาพปัญหาให้มากขึ้น คือ 1) ปัญหาของผู้บริหารจากกลุ่มงานบริหาร 2) ปัญหาของผู้บริหารจากกลุ่มงานบริการ 3) ปัญหาของผู้บริหารจากกลุ่มงานสนับสนุน 4) ปัญหาของผู้ปฏิบัติงานจากกลุ่มงานบริหาร 5) ปัญหาของผู้ปฏิบัติงานจากกลุ่มงานบริการ 6) ปัญหาของผู้ปฏิบัติงานจากกลุ่มงานสนับสนุน 7) ปัญหาของผู้รับบริการจากกลุ่มงานบริหาร 8) ปัญหาของผู้รับบริการจากกลุ่มงานบริการ 9) ปัญหาของผู้รับบริการจากกลุ่มงานสนับสนุน

2. มีการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ความรักสามัคคีของประชาชนในชุมชน 3) การเสนอแนะทางความรู้ของประชาชนต่อการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. การแสวงหาหลักการบริหารและหลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการวิจัยพบว่า หลักการบริหารการจัดการให้มีความโปร่งใส คือ การประยุกต์ใช้หลักธรรมมาภิบาล (Good Governance) ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า นอกจากนั้นแล้วยังได้ข้อสรุปว่า หลักธรรมที่เหมาะสมกับการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ **1. หลักโลกบาลธรรม** 1) การละอายต่อบาป 2) ความเกรงกลัวต่อบาป **2. ไตรสิกขา** ที่มุ่งเน้นการใช้หัวใจของหลักธรรม คือ 1) การปฏิบัติศีล 2) การมีสมาธิ และ 3) การสร้างปัญญา **3. สังคหวัตถุ** 4 เน้นสาระธรรม 4 ประการ 1) การให้ทาน 2) การมีปียวาจา 3) การสร้างอัตถจริยา และ 4) การมีสมานัตตา **4. ขาวาสธรรม** 4 ประการ 1) สัจจะ ความซื่อสัตย์ 2) ทมะ การข่มใจ 3) ขันติ ความอดทนและ 4) จาคะ การเสียสละ หลังจากที้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลักธรรมมาภิบาลเพื่อการบริหารงานอย่างครบวงจร แล้วมีหลักพุทธธรรมสำคัญทั้ง 4 หลักธรรมนำการบริหารงานแล้วจะเกิดผลสร้างการบริหารที่คาดหวัง 2 ประการ คือ (1) ลดการทุจริตคอร์รัปชัน (2) เพิ่มความโปร่งใสในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. แนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกในการป้องกันทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกในการป้องกันทุจริตคอร์รัปชัน มีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. น้อมนำหลักคุณธรรมของพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ซึ่งเป็นคุณธรรม 4 ประการ ในการทำงานดังนี้

1) ความซื่อสัตย์ 2) การกระทำความดี 3) การออมประหยัด และ 4) การทำแต่ความดี

2. หลักคุณธรรมนำการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน 3 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย

(1) บริหารงาน 3 อย่าง (งานบริหาร งานบริการ และงานสนับสนุน) (2) บุคลากร 4 กลุ่มที่เกี่ยวข้อง (ผู้บริหารงาน ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ให้บริการ ฝ่ายสนับสนุนงาน และ ผู้รับบริการงาน) (3) การบริหารอำนาจ 3 แหล่งให้เหมาะสม (อำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติ และ อำนาจประชาชน)

3. ต้องมีหลักคุณธรรมนำการบริหารจัดการสาธารณะ คือ (1) การจัดการงานสาธารณะ (ความเข้าใจงาน นโยบายสาธารณะ การติดตามการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ประชาชนและบุคลากรมีจิตสำนึกสาธารณะ) (2) การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาล (หลักความโปร่งใส ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วม) (3) การประยุกต์ใช้หลักธรรมเพื่อการบริหาร (หลักโลกบาลธรรม ไตรสิกขา สังคหวัตถุ 4 และ ขาราวาสธรรม) จากสาระสำคัญของแนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกการป้องกันคอร์รัปชันข้างต้น กล่าวได้ว่า ต้องมีหลักการ 5 ประการ คือ 1) มีหลักคุณธรรมนำการบริหาร 2) มีหลักการจัดการงาน ทั้งเรื่องงาน คน และอำนาจ 3) มีหลักการจัดการงานสาธารณะ 4) มีหลักธรรมาภิบาล และ 5) มีหลักพุทธธรรม

3. รูปแบบการเสริมสร้างจิตสำนึกการป้องกันการคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็นในการวิจัยเพื่อแสดงถึงองค์ประกอบและความสัมพันธ์ในการสร้างรูปแบบระบบการสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ของ อบท. ในสังคมไทย ด้วยการผสมผสานระหว่างระบบการบริหารจัดการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องมีระบบการจัดการภายในองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาล และมีการตรวจสอบจากประชาชนภายนอก อีกทั้งยังมีการนำหลักธรรมมาบูรณาการ อันเป็นการควบคุมการทุจริตจากภายในจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นเป็นชุดความรู้ในการบริหารจัดการเชิงองค์รวม โดยมีสาระสำคัญดังแผนภาพ

แผนภาพที่ 2 รูปแบบระบบการสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ของ อพท. ในสังคมไทย

จากแผนภาพอธิบายได้ว่า รูปแบบระบบการสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ของ อพท. ในสังคมไทย ด้วยการบูรณาการระบบการบริหารจัดการและหลักธรรม ได้แก่

1. ระบบการบริหารจัดการภายในและภายนอก อพท.

ระบบการสร้างจิตสำนึกการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย มีปัญหาแบ่งเป็น 2 ประเด็นสำคัญ คือ ปัญหาการบริหารจัดการ ภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านบุคลากร และระบบการทำงาน มีสาระสำคัญ คือ ด้านผู้บริหาร มี 4 ประเด็น คือ 1) การทำความเข้าใจซึ่งกันของผู้บริหารทั้งสองฝ่าย 2) กฎระเบียบ ที่มากมาย 3) ไม่เข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ ทำให้ใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้อง 4) ความยุติธรรมในการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร มี 4 ประเด็น คือ 1) บุคลากรบางส่วนยังขาดความรักความสามัคคี 2) การเคารพในสายการบังคับบัญชาและการสอนแนะนำงานระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง 3) การสร้างจิตสำนึกสาธารณะที่เกิดจากการเสียสละ 4) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และ ด้านระบบการทำงาน มี 4 ประเด็น คือ 1) ด้านการเงินและงบประมาณ ควรมีความชัดเจนในการบริหารจัดการงบประมาณ 2) ด้านการประสานงาน ควรมียุทธศาสตร์ที่สามารถสร้างเครือข่ายในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง 3) ด้านนโยบาย ควรมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนครอบคลุม 4) การตรวจสอบและประเมินผล ควรมียุทธศาสตร์ตรวจสอบประเมินผลที่เป็นระบบและมีความเป็นรูปธรรม ปัญหาการบริหารจัดการ ภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 ประเด็น คือ 1) ด้านประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การบริหารจัดการ 2) ด้านประชาชนขาดความรักความสามัคคี เนื่องจากการเมืองท้องถิ่น 3) ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการของ อพท. เนื่องจากยังขาดการให้ความรู้ในระบบการบริหารจัดการที่ชัดเจน และขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ เพื่อการพัฒนาชุมชนชอบดำเนินชีวิตแบบเดิม และ

4) สถานะทางเศรษฐกิจของประชาชน ที่มีความแตกต่างระหว่างชุมชนเมือง และชุมชนชนบท ที่ให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพของตนเองเป็นหลัก มีกระบวนการในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งจากภายในด้วยการสร้างความรู้ในการบริหารจัดการภายในระหว่างผู้บริหารและปฏิบัติหน้าที่ให้มีความสอดคล้องและความชัดเจน อีกทั้งต้องให้ความรู้กับประชาชนได้เข้าใจถึงกระบวนการ วิธีการ และผลการปฏิบัติงานโครงการ กิจกรรมต่าง ที่ อบท. ได้ทำนั้นส่งผลต่อชุมชน ประชาชน อย่างไร ประชาชนเองก็ต้องให้ความร่วมมือ ความไว้วางใจกับหน่วยงานของรัฐ ที่จะเข้ามาช่วยในการพัฒนาชุมชน ประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. ระบบการสร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ของ อบท. ในสังคมไทย ด้วยการนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีหรือ หลักพุทธธรรมที่เหมาะสม ในการนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน นั้นเป็นการบริหารจัดการที่เกิดจากการขับเคลื่อนจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ที่ต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ดังนั้นหลักการธรรมาภิบาลจึงเป็นแนวคิดทฤษฎีที่เหมาะสมในการนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันที่ครอบคลุมในทุกกระบวนการ มีสาระสำคัญ ดังนี้ **ด้านหลักนิติธรรม** ซึ่งเป็นการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคลของ อบท. ในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน มี 3 ประเด็นหลัก ที่ใช้ในการนำหลักนิติธรรมมาปฏิบัติ คือ 1) กำหนดกฎหมายเกณฑ์ที่มีมาตรฐาน 2) กำหนดระเบียบที่เป็นธรรมเสมอภาค 3) ตรากฎหมายที่มีความทันสมัย หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ ของ อบท. ในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน มี 3 ประเด็นหลัก ที่ใช้ในการนำ**หลักคุณธรรม**มาปฏิบัติ คือ 1) การเป็นตัวอย่างที่ดี 2) มีความเป็นธรรมเสมอภาค 3) มีความซื่อสัตย์และจริงใจ **หลักความโปร่งใส** เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการ ให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนในการบริหารจัดการชุมชน ของ อบท. ในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน มี 3 ประเด็นหลัก ที่ใช้ในการนำ**หลักความโปร่งใส**มาปฏิบัติ คือ 1) การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร 2) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของ 3) การตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน **หลักความมีส่วนร่วม** เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ ของ อบท. ในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน มี 3 ประเด็นหลัก ที่ใช้ในการนำ**หลักการมีส่วนร่วม**มาปฏิบัติ คือ 1) การร่วมคิด 2) การร่วมปฏิบัติ 3) การร่วมประเมินผลและตรวจสอบ **หลักความรับผิดชอบ** เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับ

ผลจากการกระทำของตน ของ อบท. ในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน มี 3 ประเด็นหลัก ที่ใช้ในการนำหลักความรับผิดชอบมาปฏิบัติ คือ 1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง 2) ความรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น 3) ความรับผิดชอบต่อสังคม และ หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมโดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้าและบริการ ที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน ของ อบท. ในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน มี 3 ประเด็นหลัก ที่ใช้ในการนำหลักความคุ้มค่ามาปฏิบัติ คือ 1) ความคุ้มค่าต่อองค์กร 2) ความคุ้มค่าต่อชุมชน 3) ความคุ้มค่าต่อประเทศชาติ และต้องนำ หลักพุทธธรรมที่เหมาะสม ในการนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ประกอบด้วย 1. โลกบาลธรรม (Virtues that Protect the World) เป็นหลักธรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ประกอบด้วย ทิริ โอตตะปะ คือ 1) ความละเอียดต่อการกระทำสิ่งผิด 2) ความเกรงกลัวต่อการกระทำผิด เป็นหลักธรรมที่สร้างจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันต้องแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ซึ่งต้นเหตุคือความโลภที่เกิดในใจคนโดยเฉพาะถ้าความโลภเกิดในใจคนที่มีอำนาจก็จะนำมาซึ่งความเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่อชุมชน ต่อประเทศชาติ บ้านเมือง การบริหารภายใน อบท. ต้องมีการสร้างจิตสำนึกด้วยการสร้างต้นแบบที่ดีจากผู้นำองค์กรเพื่อสร้างความกล้าหาญ 2. อริยมรรค มีองค์ 8 คือ ทางอันประเสริฐ 8 ประการ เป็นแนวทางการประพฤติ ปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการคิดดี พูดดี ทำดี หรือการประพฤติตามเกณฑ์ที่ถูกต้องทั้งกาย วาจา และใจ อันก่อให้เกิดประโยชน์และความสุขทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของสังคม เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดมีในตัวบุคคลมากที่สุดซึ่ง ดังนี้ (1)ความเห็นชอบ หมายถึง มีปัญหาเห็นอริยสัจ 4 ประการ เป็นการเห็นปัญหาของการบริหารจัดการด้วยการมองอย่างตลอดตั้งแต่ต้นจนครบกระบวนการตั้งแต่สาเหตุ หนทางการแก้ไข วิธีการแก้ไขปัญหา (2) ความดำรงชอบ เป็นแนวมคิดในการออกจากการ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นแนวทางในการสร้างและปลูกจิตสำนึกทั้ง อบท. และประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น (3) การเจรจาชอบ เป็นการไม่พูดเท็จ ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดเพ้อเจ้อ เป็นแนวทางในการสร้างเสริมให้เกิดการติดต่อสื่อสารที่มีความเหมาะสม (4) การกระทำชอบ เป็นแนวทางในการไม่ฆ่าสัตว์หรือมนุษย์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤติดินในกาม อันเป็นสิ่งที่จะควบคุมพฤติกรรมทั้งผู้บริหาร (5) การเลี้ยงชีพชอบ เป็นการประกอบอาชีพโดยชอบธรรม ถูกกฎหมาย เป็นแนวทางในการเลี้ยงชีพไปในทางที่ดีเพื่อการมีชีวิตที่ดีและมีความปลอดภัย (6) ความเพียรชอบ เป็นแนวทางในการเพียรระวังไม่ให้บาปเกิดขึ้น เพียรสร้างคุณดี เพียรรักษาความดีที่เกิดขึ้นแล้วให้คงอยู่ เป็นแนวทางในการบริหารจัดการที่ต้องอาศัยความอดทนในการให้บริการประชาชน (7) การตั้งสติชอบ เป็นการตั้งสติพิจารณาร่างกาย เวทนา ความรู้สึกสุขทุกข์ ให้รู้เท่าทันเห็นความเกิดดับ เป็นแนวทางในการสร้างการมีสติให้ผู้บริหาร ผู้ร่วมงานที่ต้องมีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าตลอดเวลา (8) การตั้งใจมั่นชอบ เป็นการทำให้จิตใจให้สงบเป็นสมาธิอย่างแน่วแน่ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการปฏิบัติงานของทั้งผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต้องมีความมุ่งมั่น แน่วแน่ และ 3. หลักสังคหวัตถุ 4 หลักธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารคนใน อบท. ให้มีการทำงานด้วยความรักในองค์กร ด้วยจิตต้องการให้องค์กรประสบความสำเร็จในการให้บริการประชาชนในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบ ควรยึดหลักสังคหวัตถุ 4 ในการครองใจคนและการให้บริการ โดยในการทำงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของชีวิต 1) ทาน เป็นการให้ เสียสละ

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น ควรมีการนำมาใช้ในการบริหารคนในองค์กรด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในโอกาสต่าง ๆ 2) พยาชา เป็นการพัฒนาจิตสุภาพอ่อนหวาน ไพเราะ ควรมีการนำมาใช้ในการบริหารคนในองค์กรบริหารส่วนจังหวัด 3) อุตถจริยา เป็นการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ควรมีการนำมาใช้ในการบริหารคนในองค์กร 4) สมานัตตตา เป็นการมีตนเสมอต้นเสมอปลาย เป็นกลาง โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีอำนาจในการบริหารจัดการ ควรมีการนำมาใช้ในการบริหารคนในองค์กร

ดังนั้นจะเกิดการบูรณาการที่มีความเหมาะสมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ด้วยการเสริมสร้างคุณธรรมความดีงามในจิตใจของทุกภาคส่วน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการลดการทุจริตที่เกิดจากการควบคุมตนเองด้วยคุณธรรมความดีงาม และต้องนำหลักธรรมาภิบาลซึ่งระบบการบริหารจัดการที่ดี ที่สามารถสร้างการขับเคลื่อนการบริหารจัดการที่มีความครอบคลุม ทุกภาคส่วนที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตรวจสอบ การทำงานร่วมกันกับทุกภาคส่วนเพื่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการบริหารจัดการที่สามารถสนองต่อความต้องการของประชาชน ชุมชน เอกชน ที่ต้องเดินหน้าและพัฒนาประเทศไปพร้อมกัน

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อสรุปที่สำคัญจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและการสนทนากลุ่มย่อย เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย สรุปผลการวิจัย ดังนี้

(1) กระบวนการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีการจัดการตามสาระสำคัญที่กล่าวแล้วดังนี้

1. วิเคราะห์และกำหนดปัญหาการบริหาร คือ 1) ปัญหาจากบุคลากร (3 กลุ่ม) 2) ปัญหาจากลักษณะงาน (3 กลุ่ม) 3) การวิเคราะห์คู่ขนาน (2 ตัวแปรข้างต้น)
2. มีการวิเคราะห์และกำหนดปัญหาจากภายนอก คือ 1) การมีส่วนร่วมของประชาชน 2) ความรักสามัคคีของประชาชน 3) การแสวงหาความรู้ของประชาชน
3. มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการบริงาน คือ 1) หลักนิติบัญญัติ 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า
4. มีการประพจน์หลักพุทธธรรมนำการบริหาร คือ 1) หลักโลกบาลธรรม 2) หลักไตรสิกขา 3) หลักสังคหวัตถุ 4 และ 4) หลักฆราวาสธรรม
5. ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการบริหารด้วยหลักพุทธธรรม และหลักธรรมาภิบาล 2 ประเภท คือ 1) ลดการทุจริตคอร์รัปชันในการบริหาร 2) เพิ่มความโปร่งใสในการบริหารงาน

(2). แนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีหลักการ 5 ประการ คือ 1) มีหลักคุณธรรมนำการบริหาร 2) มีหลักการจัดการงานทั้งเรื่องงาน คน และอำนาจ 3) มีหลักการจัดการงานสาธารณะ 4) มีหลักธรรมาภิบาล และ 5) มีหลักพุทธธรรม

(3). รูปแบบการเสริมสร้างจิตสำนึกในการป้องกันการคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ชุดความรู้ คือ 1) ระบบงานสำคัญ 2) การวิเคราะห์ปัญหาการบริหาร 3) การ

วิเคราะห์ปัญหาการบริหารเชิงธรรมาภิบาล 4) ปัญหาเชิงการจัดการสาธารณะ 5) การแสวงหาหลักการบริการ และคุณธรรมนำการบริหาร

การอภิปรายผล

จากบทสรุปการวิจัย มีประเด็นการอภิปรายผลการศึกษาที่น่าสนใจ คือ การมีระบบธรรมาภิบาลเข้ามาเป็นกรอบแนวทาง การบริหารจัดการทุกกลุ่มงาน แผนงานโครงการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดความเป็นธรรมาภิบาลที่เป็นรูปธรรมอันจะนำมาซึ่งความมีประสิทธิภาพการทำงานที่สอดคล้องกับราชกิจจานุเบกษาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง (พ.ศ. 2542: 26-27) บวรศักดิ์ อูวรรณโณ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า การมีธรรมาภิบาลที่ดีจะทำให้มีคุณค่าการบริหารจัดการที่โปร่งใส และมีความถูกต้องใน 3 ภาคส่วน คือ 1) มีระบบการเมืองและระบบราชการที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม 2) ภาคธุรกิจโปร่งใส สังคมสามารถตรวจสอบได้ 3) สังคมเข้มแข็งมีความเป็นประชาสังคม มีหลักในการตรวจสอบความโปร่งใสได้ทั้งจากภาคราชการและภาคเอกชน นอกจากนั้นแล้ว ผู้บริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกกลุ่มต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารและการให้บริการ สอดคล้องกับแนวคิดในการบริหารงานที่ดีของ วัฒนากร เรืองจินดา (2548) ที่กล่าวถึง คุณธรรมจริยธรรมของความเป็นมนุษย์ที่ดี คือ คุณธรรมทางปัญญา และคุณธรรมทางจริยธรรมที่กล่าวไว้ว่า การใช้ปัญญาเพื่อการแก้ปัญหา เพื่อการพัฒนางานจะต้องมีคุณธรรม หลักความดีมาเป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติงาน การบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 3 กลุ่มงานคือ งานบริหาร งานบริการ และงานสนับสนุน จะต้องมีการบริหาร 3 คุณภาพอำนาจ คือ อำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจการตรวจสอบจากภาคประชาชน ร่วมกับการมีแนวทางการจัดการงานสาธารณะที่ดี คือการมีจิตสำนึกสาธารณะ การมีนโยบายสาธารณะ และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวทางที่ เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก และคณะ (2551) ได้นำเสนอพระราชดำรัสของพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้ประชาชนเป็นคนดี ประเทศชาติมีความมั่นคง คือ 1. ให้ประชาชนรักษาความสัตย์ 2. ให้ประชาชนรู้จักการข่มใจ ตั้งตนเป็นคนดี 3. การอดทนอดกลั้นไม่ทุจริต 4. การละวางความชั่วและประพฤติดี

นอกจากนี้ ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518) ยังกล่าวไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองตนเองด้วยความรับผิดชอบและมีคนคอยคุมการทำงานอย่างเหมาะสมภายใต้ข้อกฎหมายที่กำหนดไว้ ส่วนรูปแบบการสร้างเสริมจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์ปชั่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย มีสาระสำคัญ 7 ประการ คือ 1. การมุ่งผลลัพธ์ลดการทุจริตคอร์ปชั่นให้ลดลง 2. การมุ่งผลลัพธ์การเพิ่มระดับความโปร่งใสในการบริหารงานให้มากขึ้น 3. การศึกษาปัญหาการบริหารอย่างรอบด้าน 4. การมีหลักธรรมาภิบาลที่สำคัญ คือ ความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมการบริหารงานอย่างครบวงจร 5. การมีหลักคุณธรรมนำการบริหาร 4 ประการ คือ มีความสัตย์ มีการข่มใจ มีการอดทน และละชั่วประพฤติดี 6. การมีหลักพุทธธรรมที่เหมาะสม 4 หลักธรรมสำคัญ คือ หลักโลกบาลธรรม ไตรสิกขา และหลักสังคหวัตถุ และหลักทวารวาสธรรม 7. มีการจัดการสาธารณะที่ดี จากบทสรุปสำคัญข้างต้นกล่าวได้ว่า การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลมาใช้กับการทำงานจะนำมาซึ่งความมีประสิทธิภาพการได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากผู้รับบริการและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ บรรจง เจริญสุข (2552) ที่พบว่า การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อ

การบริหารสถานศึกษาจะนำมาซึ่งคุณภาพและประสิทธิภาพในการบริหารงาน บริหารคน และบริหารองค์กร (โปรดพิจารณาเพิ่มเติม สุนิสา ทองสุพรรณ และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ 2552; ธนวิทย์ บุตรอุดม, 2559; กตัญญู แก้วหานาม และพิมพ์ลิขิต แก้วหานาม, 2017)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การออกแบบระบบการจัดการบริหารงาน อปท. ทุกระดับ ควรจำแนกกลุ่มงานการจัดการให้ชัดเจน จะสามารถศึกษาปัญหาและกำหนดโครงการพัฒนา และมิติของงานได้อย่างชัดเจนมีประสิทธิภาพ

1.2 ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการจัดการงานสาธารณะของ อปท. ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ การกำหนดนโยบายสาธารณะทุกมิติงานของ อปท. การนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลงานเชิงนโยบายอย่างครบวงจร

1.3 การจัดการเชิงนโยบายสาธารณะของ อปท. จากผู้บริหารสู่ผู้รับ ผลนโยบาย คือ ประชาชนควรได้มีระบบการสื่อสารการทำงานที่ชัดเจนพร้อมมีการประสานการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะเชิงการบริหาร

2.1 ผู้บริหารบุคลากรทุกคนของ อปท. ควรมีความตระหนักรู้ และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมป้องกันปัญหา การลดสถิติ การทุจริต การคอร์รัปชันของอปท. อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม

2.2 บุคลากรทุกคนทุกระดับของ อปท. ควรมีการรับรู้ เรียนรู้และประพฤติปฏิบัติตามหลักการดังนี้

2.2.1 มีหลักคุณธรรม พระราชทานของพระเจ้าอยู่หัวทั้ง 4 ประการ เป็นแนวทางการบริหาร

2.2.2 มีหลักธรรมาภิบาล และมีการประยุกต์ใช้กับการบริหารงานใน อปท. อย่างเป็นรูปธรรม

2.2.3 มีหลักธรรมที่ใช้นำการบริหาร ให้เกิดความโปร่งใสตามความศรัทธาของแต่ละคนแต่ละบทบาทหน้าที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบจำลอง ระบบการบริหารงาน อปท.ทั้งการบริหารงานบุคคล งานนโยบายสาธารณะ และงานงบประมาณที่เป็นธรรม และโปร่งใสอย่างเป็นรูปธรรม

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างชุดความรู้ และชุดความตระหนักรู้ของประชาชนต่อการมีบทบาทการมีส่วนร่วม การบริหารงานของ อปท. ให้เกิดความโปร่งใสอย่างเหมาะสม

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2559 ภายใต้แผนงานของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ(วช.) งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่มุ่งหวังเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทย คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พระสุธีรัตนบัณฑิต ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย

พุทธศาสตร์ ที่ได้พิจารณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้ ขอบพระคุณ น.อ.ดร.นภัทร์ แก้วนาถ ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำในการวิจัยตลอดทั้งเล่ม ขอบคุณผู้ร่วมวิจัย ดร.จิตาภา เร่งมีศรีสุข และพระครูอุทัยกิจจารักษ์,ดร.ที่ช่วยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยจนงานวิจัยสำเร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร ราชการ พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ.และเทศบาลสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี อบต.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี เทศบาลนครพิษณุโลก อบต.สมอแข จังหวัดพิษณุโลก อบจ.ฉะเชิงเทรา) ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันการทุจริต ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นประโยชน์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดการปลูกจิตสำนึกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสังคมไทยและนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงนโยบายและเชิงการบริหารอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัตัญญู แก้วหานาม และพิมพ์ลิขิต แก้วหานาม. (2560). การต่อต้านการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากอาสาสมัครร่วมตรวจสอบการบริหารงาน (อสต.) กรณีศึกษาเปรียบเทียบเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์กับเทศบาลเมืองบัวขาว. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 10(2), 17-43.
- โกวิทย์ พวงงาม และอลงกรณ์ อรรถแสง. (2547). *คู่มือมิติใหม่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมาธรรม.
- กิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐและคณะ. (2557). การทุจริตในวงราชการไทย: การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านแนวทางการแก้ไขปัญหามาจากผู้นำและบุคคลสำคัญของประเทศไทย. *วารสาร มจร.วิชาการ*, 18(35), 61-74.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ชาญณวุฒิ ไชยรักษา. (2548). *ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณีเทศบาลนครพิษณุโลก*. (รายงานวิจัย) พิษณุโลก: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทิตนา แหมมณี. (2547). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวิทย์ บุตรอุดม. (2559). การบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการคอร์รัปชันในองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดลำปาง. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 9(3), 36 – 50.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ.(2552). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (ครอบคลุมทุกเวอร์ชัน)*. (พิมพ์ครั้งที่ 10).กรุงเทพฯ: บิสซิเนส อาร์แอนด์ดี.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2552). *การปกครองส่วนท้องถิ่น*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ณัฐปคัลภ์ ญาณมโนวิศิษฐ์ (2557).การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดฉะเชิงเทรา.*วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)*, 21(1) พฤษภาคม 2558: 36-37.
- บรรจง เจริญสุข.(2552). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน*.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ประกาศรี สืหอำไพ. (2550). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สมแก้ว และคณะ. (2554). รายงานการวิจัยเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลในระดับท้องถิ่น กรณีศึกษาช่องทางทุจริตในระดับตำบล: ปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเชิงโครงสร้างระดับท้องถิ่น. (รายงานการวิจัย). มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรมสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (มปป.). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์*. ค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2560, จาก http://84000.org/tipitaka/dic/v_seek.php?text=โลกบาลธรรม.
- พุทธทาสภิกขุ. (2505). *แนะนำจริยธรรม*. กรุงเทพมหานคร : บริษัทศิริพัทธ์.
- พุทธทาสภิกขุ. (2553). *พุทธทาสแนะนำจริยธรรมร่วมสมัยชุดที่ 3 จุดหมายปลายทางและตัวแท้ของจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงตะวัน.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). *พัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กไทย*. โครงการตำราสำนักที่ปรึกษากรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉิก และคณะ. (2551). *การยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทยเพื่อการปฏิรูปสังคม : แนวทางและการปฏิบัติ*. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ไพฑูรย์ ตั้งใจ. (2554). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานตามหลักอริยบท 4: กรณีศึกษาบริษัทแอมพาสันด์สตรี จำกัด*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เล่มที่ 116. ตอนที่ 63 ง. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. (24 สิงหาคม 2550). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 124. ตอนที่ 47 ก. หน้า 23-24.
- ราชบัณฑิตยสถาน .(2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. หน้า 291.กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์จำกัด.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2548). *คนไทยในอุดมคติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2547). *รายงานประจำปีสถาบันพระปกเกล้าประจำปี 2547*. ค้นเมื่อ 4 ตุลาคม 2557, จาก <http://www.kpi.ac.th>
- สุนิศา ทองสุพรรณ และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ. (2552). การทุจริตคอร์รัปชันในการจัดซื้อจัดจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 2(1), 33 – 49.
- วสิน อินทสระ. (2549). *พุทธจริยศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เม็ดทราย.
- วิศุทธิ์ ขวัญฤกษ์. (2539). *การศึกษาหลักธรรมของพุทธศาสนาที่สามารถนำมาปรับใช้กับการบริหารงานบุคคลในองค์กรธุรกิจ*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ.(2540). *ประวัติศาสตร์ศาสนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: มูลนิธิมกุฏราชวิทยาลัย

หวน พันธุ์พันธ์. (2548). *การบริหารการศึกษากับบริหารมืออาชีพ*. นนทบุรี: พันธุ์พันธ์การพิมพ์.

Bowomwathana, B. (2002). *Country Report Governance Reform in Thailand: Questionable Assumptions*. Uncertain Outcomes.

Gallese, V., Fogassi, L. and Rizzolatti, G. (2004). *The mirror neuron system*. Annual Review of Neuroscience, Retried on January 23, 2017, from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/15217330>

Kohlberg, L. (2000). *Development of Moral Character and Moral Ideology Review of Child Development Research*. New York: Russell Sage Foundation.

Longma. (1995). *Dictionary of Contemporary English*. London: Longman Group.

Maslow, A. (1987). *Motivation and Personnality*. New York: Harper and Row Publishers

Piaget, J. (1997). *The Moral Judgment of the Child*. London: Routledge & Kegan Paul Ltd.

Translated Thai References

Boramanun, N. (2009). *The local government*. (5th ed). Bangkok: Vinyuchon Printing House.
(In Thai)

Buddhadasa Bhikkhu. (1962). *Ethical Guidance*. Bangkok: Siriphat Company Printing house.
(In Thai)

Buddhadasa Bhikkhu. (2010). *Buddhist Sutta, 3rd Guideline for Ethical Ethics, Destination and Ethics*. Bangkok: Duangtawan Publishing House. (In Thai)

Butrudom, T. (2016). Using Risk Management to Prevent Corruption in Tambon Administrative Organizations in Lampang Province. *Local Administration Journal*, 9(3), 36 – 50. (In Thai)

Chairaxa, C. (2005). *The Transparency and Public Participation in Local Government Organizations: A Case Study of Phitsanulok Municipality*. (Research Report). Phitsanulok: Faculty of social sciences Naresuan University. (In Thai)

Chareunsook, B. (2009). *The development pattern of the school administrators based on good governance in basic education upper south province*. Bangkok: Graduate School: Ramkhamhaeng University. (In Thai)

Chayabutr, C. (1996). *Local Government Thailand*. Bangkok: Alumni Association of political science, Chulalongkorn University. (In Thai)

Inthasra, V. (2006). *Buddhist Ethics*. (2nd ed). Bangkok: Sand Publishing House. (In Thai)

Kammanee, T. (2004). *Science Teaching Knowledge for effective learning process*. (3th ed). Bangkok: Chulalongkorn University Printing house. (In Thai)

- Kaewhanam, K. and Kaewhanam, P. (2017). Anti-Corruption in Local Administration Organizations as Learnt from Volunteer Examiners: A Comparative Case Study of Kalasin Town Municipality and Bua Khao Town Municipality. *Local Administration Journal*, 10(2), 17 – 43. (In Thai)
- King Prajadhipok's Institute. (2004). *Annual Report of King Prajadhipok's Institute*. Retrieved on October, 4 2004, from <http://www.kpi.ac.th>. (In Thai)
- Kueanprung, V. (1996). *The study of the principles of Buddhism that can be applied to human resource management in business organizations*. Chiang Mai.: Chiang Mai University. (In Thai)
- Paungkgam, K. and Angsang A. (2004). *The manual a new dimension local governments from directly elected by the public*. Bangkok: Sematam Publisher. (In Thai)
- Phra Prom Khunaporn (P. A. Puytto). (n.p) *Dictionary of Buddhism the glossary*. Retrieved on January 5, 2017 from http://84000.org/tipitaka/dic/v_seek.php?text (In Thai)
- Phra Prom Khunaporn (P.A. Puytto). 2003). *Holistic development of Thai children*. Textbook Project Advisory Bureau, Bangkok: Department of Health: Ministry of Public Health. (In Thai)
- Pinthupan, H. (2005). *Executive Education professional management*. Nonthaburi: Pinthongpun Publishing. (In Thai)
- Poonyanupab, S. (1997). *History of Religion*. (8thed.) Bangkok: Royal Crown College Foundation. (In Thai)
- Prachonpanjanauk et. al. (2008). *Elevated ethics of social reform society in Thailand: guidelines and practices*. (Research Report). Bangkok: The Office of the National Economic and Social advisory council. (In Thai)
- Rathaprasert, K. et.al. (2014). Corruption in the government of Thailand the synthesis of knowledge solutions from leaders and the personage of Thailand. *Journal of Huachiew Chalermprakiet University*, 18(35), 61-74. (In Thai)
- Sinjaru, T. (2009). *Research and analysis of statistical data by SPSS (covers all version)*. (10th ed). Bangkok: Business R&D Printing House. (In Thai)
- Somkeaw, P. (2011). In order to promote good governance at the local level. A case study of corruption in the channel-level district: Problems and solutions to moral development structure at the local level. *Research Report*. The foundation of local community development: promotion and Development Center land power moral Office of knowledge management and development). (In Thai)

- Srihaumpai, P. (2007). *Religious and Ethical foundations of Education*. (4th ed). Bangkok: Chulalongkorn University Printing house. (In Thai)
- Tangjai, P. (2011). *Efficiency in the performance of their employees Iddhippada 4: a case study of Ampas industry co.,Ltd.* Phra Nakhon Si Ayutthaya Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (In Thai)
- Teeravekin, L. (2005). *Ideal Thais*. Bangkok: Mac Publishing. (In Thai)
- The office of the Prime Minister on the Establishment of a Good Corporate Governance System. Volume 116 Section 63d. (10 August 1999). Royal Gazette. Bangkok: The Secretariat of Cabinet. (In Thai)
- The Constitution of the Kingdom of Thailand BE.2550. Volume 124. At 47 a. (24 August 2007). Royal Gazette. pp.23-24. Bangkok: The Secretariat of Cabinet. (In Thai)
- The Royal Academy. (1999). *Dictionary of the Royal Institute. B.E. 2542*. Bangkok: Nanmeebooks Publications (In Thai)
- Thongsuphan. S & Wongthanavas, S. (2009). Corruption in procurement by E-Auction among local administration organizations. *Local Administration Journal*, 2(1), 33-49.
- Yanamanovisitd, N. (2014). Policy Implementation by Good Governance in Sub - District Administrative Organizations Chachoengsao Province. *Journal of the Association of Private Higher Education Institution of Thailand. (APHETI)*, 21(1), 36-37. (In Thai)